

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Miloslava Výborného a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **T. H. N.**, zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje, odbor cizinecké policie**, se sídlem Masarykova 27, Ústí nad Labem, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 10. 2017, čj. KRPU-205934-19/ČJ-2017-040022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 1. 12. 2017, čj. 42 A 31/2017-34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi Mgr. Jindřichu Lechovskému **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši 8228 Kč; tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobce je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky. Dne 17. 10. 2017 jej po překročení hraničního přechodu Cínovec – Altenberg zkontrolovala hlídka německé policie; stěžovatel nepředložil doklady opravňující cizince k pobytu na území Spolkové republiky Německo. Žalobce přitom uvedl jméno a příjmení T. V. N. a datum narození X. Německá policie jej zadržela a předala do České republiky. Dne 19. 10. 2017 byl v Masarykově nemocnici v Ústí nad Labem vyšetřen na kostní věk se závěrem, že kostní růst je ukončený, skelet je bez

ložiskových změn a odpovídá věku nad 18 let. Téhož dne s ním byl sepsán úřední záznam o podání vysvětlení. Uvedl jméno a příjmení T. H. N. a datum narození X, přičemž svou identitu změnil ze strachu. Popsal, že z Vietnamu odletěl do Ruska zhruba před 5 měsíci. V Rusku mu převaděči sebrali cestovní pas a dále již cestoval bez něj. Z Ruska cestoval nákladním vozem v nákladním prostoru, s tím, že nevěděl, kudy jeli ani přes které státy. Poté přesedl do osobního automobilu, ve kterém byl zadržen v Německu. Uvedl, že nikde v Evropské unii nemá žádný pobyt, o azyl nikde nežádal; osoby, se kterými cestoval ani řidiče nezná, celou cestu organizovali lidé, které neznal a jimž za cestu zaplatili jeho rodiče. Jeho cílem bylo Německo konkrétně Berlín, kde chtěl pracovat. Nevěděl, že musí mít cestovní pas a vízum. Na otázku, k čemu cestovní pas slouží, odpověděl, že k cestě do zahraničí. Dále uvedl, že v České republice je poprvé, příbuzné má pouze v Anglii, avšak není s nimi v kontaktu; v České republice nemá žádný majetek, ani ekonomické vazby, k České republice a k Evropské unii nemá žádné společenské ani kulturní vazby, ve Vietnamu má rodiče a sourozence, ale protože tam neměl práci, odjel do zahraničí. V návratu do Vietnamu mu nic nebrání. Zároveň nemá finanční prostředky k vycestování do Vietnamu, ani možnost si je obstarat. Uvedl, že s ním nebylo vedeno řízení ve věci správního vyhoštění z území členských států Evropské unie.

[2] Žalovaná rozhodnutím ze dne 20. 10. 2017 (dále jen „napadené rozhodnutí“) stěžovatele zajistila podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění, doba trvání zajištění byla stanovena na devadesát dnů od okamžiku omezení osobní svobody, který nastal dne 18. 10. 2017 v 16.45 hod.

II.

[3] Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí žalobu u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Krajský soud žalobu rozsudkem ze dne 1. 12. 2017, čj. 42 A 31/2017-34, zamítl. V odůvodnění konstatoval, že žalobce měl a má zcela prokazatelně v úmyslu vstoupit vědomě ilegálně na území jiného smluvního státu, a to Německa. O tom svědčí užití falešné identity a uvedení nesprávného data narození, chybějící cestovní doklad či vízum, žalobcova vědomost, že se bez těchto dokladů vstupem na území České republiky dopouští protiprávního jednání a v neposlední řadě využití organizované skupiny převaděčů s cílem dorazit na smluvené místo v Berlíně. Za těchto okolností bylo namísto užít § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců, které vylučuje možnost uplatnění zvláštních opatření za účelem vycestování.

III.

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Nesouhlasil s tím, že soud i žalovaná nadřadili to, že použil území České republiky pro nelegální vstup na území Německa, skutečnosti, že se nedopustil jiného protiprávního jednání než nelegálního pobytu, a nikdy v minulosti se neprotivil žádnému správnímu rozhodnutí. Přitom odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudky čj. 1 As 132/2011-51 a čj. 3 As 30/2011-57), ze které vyplývá, že zákon o pobytu cizinců musí být vždy vykládán v souladu s cíli a požadavky návratové směrnice. Jakkoli stěžovatel skutečně směřoval do Německa, nelze pouze z této skutečnosti vyvozovat, že je zcela nezbytné přistoupit k nejintenzivnějšímu možnému zásahu do jeho práv a omezit ho na osobní svobodě. Stěžovatel se na území České republiky ani schengenského prostoru dosud nedopustil žádného protiprávního jednání, za nějž by byl uznán vinným (v této souvislosti odkázal stěžovatel na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 Azs 294/2016-18, v němž soud výslovně uvedl, že samotný nelegální pobyt na území České republiky nemůže být důvodem pro vyloučení použití

zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců). Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu i napadené rozhodnutí žalované zrušil.

IV.

[5] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na uvádění dvojí identity stěžovatele, na rozpory v jeho výpovědích a na neochotu spolupracovat, což jeho osobu značně znevěrohodňuje; tímto způsobem se snažil uvádět správní orgán v omyl a ztěžovat svou identifikaci. Stěžovatel nelegálně cestoval přes vícero států Evropy až do Německa, bez cestovního dokladu a víza, za cestu přitom platil organizované skupině převaděčů. Z uvedeného plyne snaha naplnit cíl jeho cesty za každou cenu. Ve výpovědi přitom uvedl, že nemá žádné prostředky a nedokáže si je obstarat, jeho následné tvrzení, že je tomu jinak, je tedy zcela účelové. Dle žalované závěr rozsudku čj. 5 Azs 294/2016-18 na stěžovatele nedopadá, neboť mu není vytýkán jen nelegální pobyt, ale nelze pominout úmyslné uvádění falešné identity a jeho údajná nevědomost o tom, že k cestování je třeba cestovní doklad a vízum. Napadené správní rozhodnutí je dle žalované dostatečně odůvodněno a bylo vydáno v souladu se zákonem; stejně tak považuje za správný i rozsudek krajského soudu; navrhuje proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] V projednávané věci byl stěžovatel zajištěn dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Dle uvedeného ustanovení lze cizince zajistit za účelem správního vyhoštění, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.

[9] Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu čj. 5 Azs 20/2016-38 mimo jiné konstatoval: „*Vždy je povinností správního orgánu zvažít zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy EU (včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince).*“ Jinými slovy, k zajištění cizince lze přistoupit, není-li možné či vhodné uložení zvláštního opatření méně intenzivního; je proto zapotřebí se vždy zabývat možností využití uložení zvláštního opatření s ohledem na konkrétní okolnosti toho kterého individuálního případu. Přitom platí, že zvláštní opatření je možno považovat za účinná jen tehdy, pokud jimi lze dosáhnout konkrétního účelu zajištění mírnějšími prostředky – bez fyzického zajištění cizince. Uvedené platí obdobně pro aplikaci § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců a ostatních důvodů zajištění cizince uvedených v § 124 odst. 1 téhož zákona, neboť smyslem a účelem této právní úpravy, která vychází z čl. 15 odst. 1 návratové směrnice, je minimalizace zásahů do osobní svobody v případě zajištění cizinců za účelem vyhoštění. Povinností správních orgánů je proto ve všech případech vážit možnost aplikace mírnějších opatření předtím, než přistoupí k zajištění cizince. Žádný z důvodů uvedených v § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců pro zajištění cizince přitom sám o sobě neimplikuje skutečnost, pro které by bez dalšího nebylo možné využití zvláštních opatření (resp. jejich využití by bylo omezeno) a vždy (resp. až na výjimečné případy) by bylo zapotřebí cizince bez dalšího zajistit.

[10] Dle názoru Nejvyššího správního soudu žalovaná této povinnosti dostála. Ve věci předně není sporu o tom, že stěžovatel uvedl smyšlenou identitu, což následně sám přiznal; není přitom pochyb, že tak činil zcela vědomě, ať již jeho pohnutky k takovému jednání byly jakékoliv. Již tímto svým jednáním naplnil důvody možného zajištění dle § 124 odst. 1 písm. b) zákon o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 Azs 6/2018-28).

[11] Zbývá tedy posoudit, zda nebylo na místě uplatnění některého ze zvláštních opatření dle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Pokud správní orgán dospěl k závěru, že uložení takového opatření s ohledem na konkrétní okolnosti, které v průběhu správního řízení vyšly najevo, nepostačuje, Nejvyšší správní soud s ním souhlasí. Především sám stěžovatel uvedl, že nemá žádné finanční prostředky, ani žádné osobní a jiné vazby v České republice. Nelze ani odhlédnout od způsobu, jakým se stěžovatel ocitl na území České republiky, tedy s využitím převaděčů, bez cestovního dokladu či víza a jak sám uvedl, skrytý v nákladovém prostoru auta, přičemž tato jeho cesta byla motivována jediným cílem, a to dostat se do Berlína, kde měl již domluvenou práci. Není tak zřejmé, jak by povinnosti vyplývající z § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců plnil, neboť jejich předpokladem je vůle setrvat na území České republiky, ochota spolupráce s příslušnými orgány či složení dostatečných finančních prostředků. Ani jeden z těchto předpokladů však stěžovatel nenaplnil. Zároveň je z uvedeného zřejmé, že v případě uložení zvláštních opatření za účelem vycestování hrozilo, že by stěžovatel pokračoval ve své cestě do Německa a neoprávněně by vstoupil na území jiného smluvního státu (§ 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců). Za těchto okolností proto nebyl prostor k uložení zvláštních opatření dle § 123b odst. 1 téhož zákona.

[12] S ohledem na tyto okolnosti považuje Nejvyšší správní soud za irelevantní kasační námitku stěžovatele, že se nedopustil jiného protiprávního jednání než nelegálního pobytu na území České republiky v řádu hodin a zřejmě se nikdy v minulosti neprotivil jakémukoli rozhodnutí správního orgánu. Jak správně uvedl krajský soud, rozhodnutí žalované nestálo pouze na existenci nelegálního pobytu na území České republiky, ale na dalších výše popsáných okolnostech vypovídajících o osobě samotného stěžovatele, které mají rovněž oporu ve správním spise; v tomto směru je proto odkaz na citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 Azs 294/2016-18 nepřipadný.

[13] Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaná rovněž náležitě posuzovala přiměřenost dopadu zajištění s ohledem na věk stěžovatele, jeho zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů (resp. jejich neexistenci) a ekonomické poměry. Opatření, které žalovaná přijala, je rovněž přiměřené v důsledku dopadu do soukromého a rodinného života stěžovatele.

VI.

[14] Nejvyšší správní soud neshledal kasační námitky stěžovatele důvodnými. Krajský soud se řádně zabýval veškerými námitkami, které stěžovatel v žalobě vznesl. Závěr, k němuž ve svém rozsudku dospěl, podrobně a dostatečně přezkoumatelným způsobem odůvodnil; nikterak přitom nevybočil z mezí zákona ani z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, které by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[16] Ustanovenému zástupci stěžovatele přiznal Nejvyšší správní soud odměnu a náhradu hotových výdajů dle vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, za dva úkony právní služby (sepsání kasační stížnosti, doložená porada s klientem dne 27. 12. 2017) a související režijní paušál (2 x 300 Kč) v celkové výši 6800 Kč; zástupce stěžovatele předložil osvědčení o registraci k DPH, tato částka se zvyšuje o DPH ve výši 21 %; celkem tedy ustanovenému zástupci bude z účtu Nejvyššího správního soudu vyplaceno 8228 Kč a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 5. března 2019

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu